

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 397/2023
30.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Рајка Јасика адвокат из ..., против туженог „Србија воз“ АД Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2760/22 од 29.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2760/22 од 29.09.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2760/22 од 29.09.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1837/2020 од 30.03.2022. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке тако што се обавезује тужени да за период од 01.06.2017. године до 28.02.2018. године исплати тужиоцу накнаду трошкова за исхрану у току рада у износу од 64.319,87 динара са законском затезном каматом на износ од 1.222,73 динара од 15.07.2017. године, на износ од 4.696,83 динара од 15.08.2017. године, на износ од 8.966,67 динара од 15.09.2017. године, на износ од 8.966,67 динара од 15.10.2017. године, на износ од 8.966,67 динара од 15.11.2017. године, на износ од 8.966,67 динара од 15.12.2017. године, на износ од 8.966,67 динара од 15.01.2018. године, на износ од 8.186,96 динара од 15.02.2108. године и на износ од 5.380,00 динара од 15.03.2018. године, као и накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 26.900,01 динар, са законском затезном каматом на износ од 2.988,89 динара од 15.07.2017. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.08.2017. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.09.2017. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.10.2017. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.11.2017. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.12.2017. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.01.2018. године, на износ од 2.988,89 динара од 15.02.2018. године и на износ од 2.988,89 динара од 15.03.2018. године па све до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да на име трошкова поступка исплати тужиоцу износ од 149.012,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1837/2020 од 30.03.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 02.11.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2017. године до 28.02.2018. године у износу од 64.319,87 динара са законском затезном каматом на новчане износе наведене у том ставу изреке почев од означених датума до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени на исплату накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2017. године до 28.02.2018. године у износу од 26.901,00 динар са законском затезном каматом на новчане износе наведене у том ставу изреке почев од означених датума до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 1.310,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2760/22 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1837/2020 од 30.03.2022. године у другом, трећем и четвртм ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужиоца у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у обрачуну тужиочеве зараде остварене у спорном периоду нису посебно исказиване вредности накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Колективним уговором „Железнице Србије“ АД од 24.03.2015. године који је тужени примењивао у спорном периоду било је предвиђено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час (члан 57). Аутентичним тумачењем означене одредбе на које је Влада Републике Србије дала сагласност Закључком од 03.02.2017. године, одредбу треба разумети тако да је у вредности радног часа за обрачун и исплату зарада саржана накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор јер је опредељење учесника у закључењу колективног уговора било да се право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора обрачунава и исплаћује као део основне зараде и да се посебно не исказује.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одлучили да одбију тужбени захтев. По становишту судова, право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора остварује се у складу са општим актом послодавца и уговором о раду (члан 118. тач. 5. и 6. Закона о раду). Када је општим актом послодавца предвиђено да су ове накнаде уручунате у вредност – цену радног часа, запослени их не може посебно остваривати јер је право на њихову исплату реализовано кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада, а околност да оне нису посебно исказане у обрачуну истих не значи да запосленом нису исплаћене.

Полазећи од таквог правног становишта, нижестепени судови су извели закључак о неоснованости тужиочевог новчаног потраживања јер су му тражени трошкови исхране у току рада и регрес плаћени као део исплаћене зараде, у складу са означеним колективним уговором.

По становишту Врховног касационог суда, основано се тужиочевом ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 61/05) који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тач. 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Послодавцима је остављена могућност да својим актима утврде висину тих накнада линеарно за све запослене јер ти трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место.

Посебним колективним уговором „Железнице Србије“ АД од 24.03.2015. године који је тужени наставио да примењује од дана свог оснивања предвиђено је да су вредности трошкова исхране у току рада и регреса укључени у вредност једног радног часа. Из таквог утврђења не може се закључити који износ представља накнаду трошкова исхране у току рада и регреса јер они нису исказани у номиналним износима. Тужени није доставио одлуку о висини спорних накнада, из чега се основано може закључити да такву одлуку није ни донео. Међутим, то не искључује право тужиоца на њихову исплату. Не може се прихватити да су запосленим, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз цену рада јер се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити их је номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду.

Следственом изложеном, могло би се закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. С обзиром да колективни уговор који је тужени примењивао не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужилац може потраживати њихову накнаду у нето износима, према налазу вештака на који странке нису имале примедби.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужилац је

успео у спору и зато има право на наканду трошкова поступка за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, два поднеска у износу од по 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара; заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара и два неодржана рочишта у износу од по 6.000,00 динара; предујам за вештачење у износу од 9.000,00 динара; судске таксе за тужбу у износу од 2.620,00 динара, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 5.549,00 динара, ревизију у износу од 11.097,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 16.648,00 динара. Тужиоцу припада право и на законску затезну камату на досуђене трошкове парничног поступка од дана извршности пресуде, у смслу члана 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић